

ԵՐԱՇՏՆՈՒԹՅԱՆ ՀՍԿԱՆՆԵՐԸ

ԱՐԱՄ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԸ ԱՌՆՈ ԲԱԲԱԶԱՆՅԱՆԻՆ

Յուրիսի 6-ին լրացավ աշխարհահռչակ կոմպոզիտոր Արամ Խաչատրյանի ծննդյան 113-ամյակը: Նրա 3 սիմֆոնիաներն ու հանրահռչակ 3 բալետները՝ «Սպարտակ», «Գայանե» և «Դիմակահանդես», և այլ հանրահայտ ստեղծագործություններ հայտնի են ողջ աշխարհում: Ինչպիսի՞ խորհուրդներով է օգտակար եղել անվանի կոմպոզիտորը հանրահայտ կոմպոզիտոր, դաշնակահար, բազմաթիվ երգերի հեղինակ, ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստ Առնո Բաբաջանյանին, ներկայացնում ենք ստորև:

Բայց մինչև երևի նյութին անցնելը, ներկայացնենք մի զավեշտալի դեպք մեծ կոմպոզիտոր Արամ Խաչատրյանի կյանքից: Իսպանիայում մեծ հաջողություններով պատկանած հյուրախաղերից հետո, կրթոս ու կրակոս երաժշտության սիրահար իսպանացիները, ջերմ ու իսպանացիներին հատուկ արժանավայել ընդունելության արժանացած լեզենդ-կոմպոզիտորին են դիմում խնդրանքով, թե էլի ի՞նչ կցանկանա նա տեսնել կամ ստանալ Իսպանիայում: Իր փառքի ու մեծության արժանիորեն կրող, բայց միեւնույն ժամանակ հանեստ Արամ Խաչատրյանը, իր շնորհակալությունը բերելով տանտերերին բարձր մակարդակով ընդունելության համար, հայտնում է իր ցանկությունը. տեսնել 20-րդ դարի գեղամկարչության փառք ու հանճար իսպանացի նկարիչ Սալվադոր Դալիին:

Չարմացած են իսպանացիները եւ հայտնում են, որ հանճարեղ նկարիչը Ամերիկայում է, բայց հեռախոսով կապվում են նրա հետ ու հայտնում հանրահայտ կոմպոզիտորի ցանկությունը: Դալին չի մերժում առաջարկը: Հաջորդ օրն եւեթ գալիս է հայրենիք ու պատրաստվում հանդիպման: Իսպանացիները պայմանավորված ժամին Արամ Խաչատրյանին ուղեկցում են մինչև նկարչի բերդ-ամրոցը, ուր պետք է տեղի ունենար երկու մեծությունների հանդիպումը: Կոմպոզիտորին ուղեկցում են ներս եւ առաջարկում սպասել: Անցնում է մեկ ժամ, երկուսը... նկարիչը չկա ու չկա: Վերջապես բացվում է դարպասը, եւ Խաչատրյանի հայտնի «Սուսերով պարի» երաժշտության հնչյունների ներքո, ծիու վրա նստած, սուսերը զլխավերեւում ճոճելով ու գրեթե մերկ՝ Դալին անցնում է «արձանացած» Արամ Խաչատրյանի մոտով եւ դուրս գալիս դիմացի դարպասից: Հանդիպումն ավարտվում է...

Գրեթե համրացած Արամ Խաչատրյանին են նվիրում Դալիի ոսկեգոծ, շքեղ ալբոմը՝ վերջինիս մակագրությամբ, եւ նրա մեքենայով անվանի կոմպոզիտորին հասցնում հյուրանոց, ուր նրան սպասում են մեծ անհամբերությամբ ու հետաքրքրությամբ: Չարմացած կոմպոզիտորի այն հարցին, թե ինքը դեռ չի խոսել նկարչի հետ, պատասխանում են. «Դուք ուզում էիք նրան տեսնել ու տեսա՞ք...»: Այժմ Առնո Բաբաջանյանի մասին: Նա ծնվել է Երեւանում, 1921 թվականին հունվարի 22-ին, ուսուցիչների ընտանիքում:

Նրա ընտանիքն ապրում էր Երեւանի նշանավոր Նալբանդյան փողոցի մեծ բակերից մեկում, ուր բնակվում էին «էրգիթը» թողած մարդիկ: Այստեղ էին ապրում նաեւ նշանավոր դերասաններ Խորեն Աբրահամյանը, Ֆրունզե Ղուկասյանը, ակադեմիկոս Եմիլ Գաբրիելյանը, ուրիշներ: Բաբաջանյան ընտանիքը տիպիկ հայկական ընտանիք էր: Մայրը ռուսաց լեզվի ուսուցչուհի էր, իսկ հայրը՝ մաթեմատիկայի: Ընտանիքում չնայած երաժշտության չկային, բայց Առնոյի հայրը ինքնուրույն սովորել էր նվագել քամանջա, շվի ու ֆիգարոնոն: Տարիներ հետո Առնոն հիշում էր իր նվագը շվիի վրա, նրա «Դեյ յամանը»: Հոր օրինակով էլ մեծանում էր Առնոն, որը հետո խոստովանում է. «Ինչ էլ գրեմ, հայեցի էլ ստացվում»:

3 տարեկան Առնոյին ծնողները տանում են երաժշտական մանկապարտեզ: Հենց այնտեղ էլ բացահայտվում է նրա բացարձակ երաժշտական լսողությունը: Այստեղից էլ սկսվում է անվանի կոմպոզիտոր Արամ Խաչատրյանի ծանոթությունը: Նրա խորհրդով, 7 տարեկան տղան Երեւանի կոմսերվատորիայի երաժիշտներից մեկն էր: Այստեղ էլ ծնվում է Բաբաջանյանի առաջին ստեղծագործությունը՝ «Պիոնեռական քայլերգը», երբ նա ընդամենը 9 տարեկան էր: Ավելացնենք, որ այս երաժշտության տպագրության հարցերով զբաղվել է հայ մեծ բանաստեղծ Եղիշե Չարենցը, ով ընտանիքի բարեկամներից էր:

1933 թվականին Առնոն մասնակցում է երիտասարդ երաժիշտների հանրապետական մրցույթին, ուր կատարում է Բեթհովենի 4-րդ սոնատը եւ Մենդելսոնի «Ռոնդո Կապրիչիո» ստեղծագործությունները. դասատուները նրան կնքում են «Դաշնամուրի Պագանինի» անունով: Հետագայում Առնոն Ջիգարիսյանը, հիանալով Բաբաջանյանի տաղանդով, նրան անվանում է վառ անհատականություն ու հսկա:

1936 թվական Առնոն արդեն Երեւանի կոմսերվատորիայի ուսանող էր, Սերգեյ Բարիտուդարյանի եւ Վարդգես Տալյանի դասարանի սան: Նորից չի ուշանում մեծ կոմպոզիտորի խորհուրդը՝ «Տեղափոխվիր Մասկվա»: Առնոն հետեւում է Խաչատրյանի խորհրդին, հաջող հանձնում քննությունները, բայց իր ազգանունը չի գտնում ընդունվողների ցուցակում, որովհետեւ Երեւանից ուղեգիր չուներ: Այստեղ արդեն Առնոն ինքն է դիմում Արամ Խաչատրյանի օգնությանը: Անվանի կոմպոզիտորի խորհրդով, ընդունվում է ԳԳԵՍ-ների երաժշտական

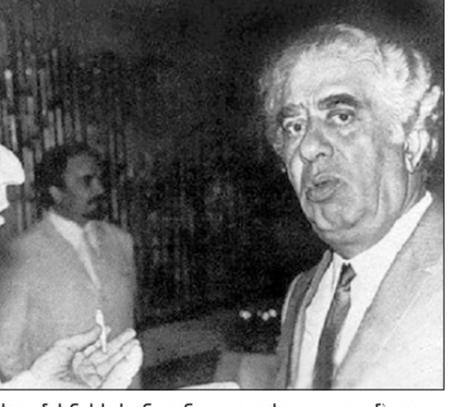
ուսումնարան, ավարտում այն: Դարձյալ Խաչատրյանի պնդմամբ կազմվում է նոր հանձնաժողով, եւ Առնոն իր փայլուն ունակությունների շնորհիվ ընդունվում է Մոսկվայի Պ.Չայկովսկու անվան կոմսերվատորիայի դաշնամուրային բաժինը: 1947 թվականին նա էքստեռն կարգով ավարտում է Երեւանի կոմսերվատորիայի կոմպոզիտորական, իսկ 1948 թվականին՝ Մոսկվայի պետական կոմսերվատորիայի դաշնամուրային բաժինները: Որպես երգահան ծանոթանում է համագործակցում է բանաստեղծ Ռոբերտ Ռոժդեստովսկու, Եվգենի Եվտուշենկոյի, ուրիշների, երգիչ Մուսլիմ Մագոմաեվի հետ, գրում «Գեղեցկության թագուհին», «ժպտա», «Մնա ինձ հետ», «Հանդիպում», «Երախտապարտ եմ քեզ», «Հարսանիք», «Հիշողություն» և այլ երգեր:

Մոսկվայում փայլուն ավարտելով կոմսերվատորիան՝ Բաբաջանյանը վերադառնում է Երեւան, աշխատանքի անցնում տեղի կոմսերվատորիայում և գրում իր «Հերոսական բալլադը» դաշնամուրի եւ նվագախմբի համար, ջութակի ու թավջութակի կոմպոզիտոր էր դաշնամուրային տրիոն նվիրված Դմիտրի Շոստակովիչին:

Նա երաժշտություն էր գրում առանց դաշնամուրի, թղթի վրա՝ սեղանին տկտկացնելով: 1956 թվականին նկարահանվում է «Առաջին սիրո երգը» ֆիլմը, որի երաժշտությունը գրում է Առնո Բաբաջանյանը:

Բայց Արամ Խաչատրյանը դեմ էր, որ Առնոն երաժշտություն գրի ֆիլմերի համար. «ժամանակ ծախսի դրանց վրա»: Դարձյալ չի ուշանում կոմպոզիտորի խորհուրդը. «Դու ծնվել ես սիմֆոնիկ երաժշտության համար», նա խորհուրդ էր տալիս սիրել ազգայինը. «Սիրեք ազգայինը եւ օգտագործեք այն, եւ եթե դուք տաղանդ ունեք, ապա դրան էլ գունարեք ձեր ազգային երաժշտությունը, կստեղծեք անգերազանցելիներ»:

Երբ Առնոն լսում է Արամ Խաչատրյանի մահվան լուրը, ստեղծվում է նրա չքնաղ «Էլեգիան» նվիրված աշխարհահռչակ կոմպոզիտորին: Առնոյի կյանքում ամեն ինչ արագ է ստացվում՝ բացահայտում, փառք, ճանաչում, սեր: Նրա կյանքում մեծ դեր ուներ կինը՝ Թերեզան, ում հետ ծանոթացել էին Մոսկվայի կոմսերվատորիայում: Կինը Առնոյի համար է՛լ խորհրդատու էր, է՛լ ընկեր, է՛լ ամուսին: Շուտով ծնվում է նրանց որդին՝ Արամ: Կարծես ամեն ինչ լավ էր ընթանում, բայց... 1953 թվականին կտրուկ վատանում է Առնո Բաբաջանյանի առողջական վիճակը, եւ նրան տեղափո-

խում են հիվանդանոց ու ավարտում սարկոմա: Լսելով այդ լուրը՝ հայրը մի գիշերում ճերմակում է:

Տեղափոխվում են Մոսկվա, որտեղ պետք է ապրեր ու բուժվեր անվանի կոմպոզիտորը: Բժիշկներն արգելում են ստեղծագործել ու նվագել: Բայց Առնոն երբեմն փախչում էր հիվանդանոցից եւ նվագում ու ստեղծագործում: Դարձյալ ծնվում են նոր՝ «Երեւանի սիրուն աղջիկ», «Չքնաղ երգ», «Երեւան» և բազմաթիվ հանրահայտ երգեր: Այս հարցում եւս նրա օգնականը կինն էր:

Հիվանդության պատճառով, նա մերժում է բոլոր առաջարկները, չի կարողանում գրել նաեւ երաժշտություն «Գարնան տասնյոթ ակնթարթ» ֆիլմի համար, սակայն, երբ պետք էր գրել Ներսես Յովհաննիսյանի «Հարսնացուն հյուսիսից» ֆիլմի երաժշտությունը, չի կարողանում մերժել, որովհետեւ այնտեղ նկարահանվում էին սիրելի որդին ու մանկության ընկերները:

Կինը Թերեզան, օգնում էր նաեւ այն հարցում, որ նրան հետազոտում էր նաեւ Ֆրանսիայից ժամանած բժիշկ ժան Բեռնարը: Ճառագայթային բուժում են նշանակում: Այսպես Բաբաջանյանը ստեղծագործում է մինչև 1983 թվականը նոյեմբերի 11-ը՝ մինչև իր չարաբաստիկ մահը:

Առնոն առանձնապես շատ էր սիրում իր «Նոկտյուրնը», որի համար Իոսիֆ Կոբզոնը խորհուրդ է տալիս երգ գրել, բայց Առնոն չի համաձայնում: Նրա մահից հետո երգը գրում է Կոբզոնը եւ նվիրում դափնի ճուռն Թերեզային:

Ավելացնենք նաեւ, որ վերջերս Երեւանում տեղի ունեցած երաժշտական փառատոնի մասնակից ճապոնացիները, բարձր գնահատելով երաժշտության հսկաներ Արամ Խաչատրյանի ու Առնո Բաբաջանյանի վաստակը, կատարեցին նրանց ստեղծագործություններից, որոնք ջերմությամբ ընդունվեցին երաժշտասեր հասարակության կողմից:

ԱՆՆԱ ՍԱՐԻԲԵԿՅԱՆ

ՀՐԱՉՅԱՆ ՈՒՒՄԿՅԱՆ - 100

...Երեւանում Սայաթ-Նովայի դիմանկարային կերպարի ստեղծման մրցույթին, որ տեղի ունեցավ 1945-ին, 29-ամյա Յր.Ռուխկյանը (ծնվել է 1916թ., Ալեքսանդրապոլում (այժմ Գյումրի), վախճանվել 1992թ., Երեւանում) արժանացավ առաջին մրցանակի: Հրաչյա Ռուխկյանը ծնվել է Ալեքսանդրապոլում (այժմ Գյումրի), 1916թ., վախճանվել է թաղվել է Երեւանում, 1992 թվականին: Աշուղ-բանաստեղծի այդ դիմանկարը, որ մատուցվել էր «Աշխարհը մե փանջարա է» վերնագրով, հայ կերպարվեստում, ըստ արվեստագետների գնահատականների, չունի իր նախատիպը: Մրցույթի ժյուրիի կազմում ընդգրկված մեծն Մարտիրոս Սարյանը (1880-1972թթ.), հիացած նրա «Սայաթ-Նովայով», խորախոսում է երիտասարդ ստեղծագործողին՝ շարունակել շնորհակալ գործը եւ նույն ոգով ստեղծել հայ ամենարժեքի դիմանկարները՝ ասելով. «Դու դա կարող ես. դրա վառ ապացույցն է քո ստեղծած «Սայաթ-Նովան»»: Ժամանակակիցների գնահատումներով, Ռուխկյանի «Սայաթ-Նովան» «պեղծվել» էր հանճարեղ բանաստեղծի տաղերից: Այդ պեղծումներում իր դերն էր խաղացել Հրաչյա Ռուխկյան երիտասարդի թբիլիսի Գեղարվեստի ակադեմիա-

ՆՐԱՆՈՎ ՄԵՔ ՃԱՆԱԳԵՆԻՔ ՄԵՐ ՍՆՅԱԹ-ՆՈՎԱՅԻՆ ԵՎ ՈՒՐԻՇ ՄԵԾԵՐԻ

Նկարում. (ձախից) Կառլո Կալածեն եւ Հրաչյա Ռուխկյանը
յուն սովորելը (1935-1940)... Երեւի հենց այս քաղաքում էլ նրա մեջ ծնվեց Սայաթ-Նովայի ճշմարիտ նկարագրի մտապատկերները, եթե ոչ հանճարեղ աշուղի ծննդավայրում, նրա ապրած ու գովերգած թիֆլիսում: Հենց այդ թբիլիսյան տարիներին, Հրաչյան իր հորեղբոր ինժեներ Մարտինի հետ (ուստան ապրել է նա ուսանողական տարիներին) չորս տարի Սուրբ Գեորգ եկեղեցու բակում, Սայաթ-Նովայի շիրիմի մոտ անցկացվող «Վարդատունի» մասնակիցն էր: Այն ժամանակ չէր փակվում Սայաթ-Նո-

Այսօր դժվար է նույնիսկ պատկերացնել՝ եթե չլիներ Հրաչյա Ռուխկյան գեղանկարիչը, մենք կունենայի՞՞նք, արդյոք, Սայաթ-Նովայի մեր իմացած ու մեզ այնչափ հարազատ դարձած դիմանկարը:
Կան դեպքեր, երբ արվեստագետը ճանաչում է ձեռք բերում միանգամից եւ մեկ աշխատանքով...

վայի նկարը: Ակադեմիան ավարտելուց հետո՝ հաճախակի այցելել է Թբիլիսի, հանդիպել ու շփվել վրացի նկարիչների, գրողների, դերասանների հետ, այցելել քաղաքի տեսարժան վայրերը իր գարմիկի Մարտինի որդի Ռուբեն Ռուխկյանի հետ, որն այսօր Վրաստանում հայտնի է որպես հանրաճանաչ ֆոտոթղթակից, մի քանի ֆոտոցուցահանդեսների հեղինակ, մի քանի մրցանակների ասպետ... Հենց այս տարիներին Հրաչյան ստեղծում է Վրաստանի կինոյի եւ թատրոնի հանրաճանաչ դերասանուհիներ Դոդո Գիճինաձեի, Մերի Նակաշիձեի, հանրահայտ երգահան Ալեքսի Մաճավարիանու, բանաստեղծ Իոսե Լոնցեշվիլու դիմանկարները:
Բայց վերադառնա՞նք Սայաթ-Նովայի նկարին. գեղարվեստական

յություններով՝ գրողների դիմանկարների հաջողության նախապայմաններից մեկն էլ նրա անձնական մտերմություններն ու շփումներն էին նրանց հետ, ինչը ինքնին դարձավ այդ կերպարների համոզիչ բնութագրումների գրավականը:

Միեւնույն հաջողությամբ են պատկվել նաեւ Ռուխկյանի ստեղծած շուրջ 120 եկեղեցիների գրաֆիկական աշխատանքները եւ օֆորտների, լինոֆորագրությունների, վիմագրությունների ոլորտների առանձնակի հմտություն պահանջող գործերը: Նա գործել է իմանականում գրաֆիկայի բնագավառում, ստեղծել դիմանկարներ, նատյուրմորտներ, բնանկարներ...

Նկարչի ստեղծագործական կենսագրության մեջ հաշվվում է երեսուն անհատական ցուցահանդես կայացած Երեւանում, Մոսկվայում, Թբիլիսիում: Յր.Ռուխկյանի գործերը պահվում են Հայաստանի «Ազգային պատկերասրահում», ԱՊԳ երկրներում, Մոսկվայի, Արեւելքի ժողովուրդների արվեստի պետական թանգարաններում, մասնավոր հավաքածուներում: Երեւանի հիշարժան վայրերից մեկն է նրա հուշատախտակը:
ՋՈՒՆԻԵՏԱ ԲՈՒՄԿՅԱՆ
Լուսանկարը՝ ՈՒՒՄԿՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՅԱԽ. Փաստեր, իրադարձություններ

«ՎՐԱՍՏԱՆԻ», ԱՐՄԵՆՊՐԵՍԻ, ՊԱՆԱՐՄԵՆԻԱՆԻ ԵՎ ԿԱՎԿԱԶՊՐԵՍԻ ՆՅՈՒԹԵՐՈՎ

ՕՐԱԿԱՐԳՈՒՄ ԵՐԿԿՈՂՄ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԸՆԴԱՅՆՄԱՆ ՀԱՐՅԵՐՆ ԷԻՆ

Յուլիի 7-ին Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսյանի հրավերով, պաշտոնական այցով, Հայաստանում էր գտնվում Չեխիայի նախագահ Միլոշ Զեմանը:

Հայաստանի նախագահի նստավայրում, դիմավորման պաշտոնական արարադրությունից հետո, անցկացվեց երկու երկրների նախագահների առանձնազրույցը, որին հաջորդեց ընդլայնված կազմով հանդիպում՝ երկու երկրների պաշտոնական պատվիրակությունների մասնակցությամբ: Բանակցությունների ավարտին, Սերժ Սարգսյանն ու Միլոշ Զեմանը ստորագրել են Հայաստանի և Չեխիայի միջև բարեկամական հարաբերությունների, գործընկերության ու խորացված համագործակցության վերաբերյալ համատեղ հայտարարություն:

Հայաստանի և Չեխիայի նախագահները հանդիպման արդյունքներն ամփոփեցին զանգվածային լրատվամիջոցների ներկայացուցիչների առջև համատեղ հայտարարությամբ: Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսյանը և Չեխիայի նախագահ Միլոշ Զեմանը հունիսի 8-ին Երեւանում մասնակցեցին հայ-չեխական գործարար համաժողովի բացման արարողությանը:

Պետական այցով Հայաստանում գտնվող Չեխիայի նախագահ Միլոշ Զեմանն այցելեց Հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակը հավերժացնող Ծիծեռնակաբերդի հուշահամալիր: Չեխիայի նախագահը, ծաղկեպսակ դնելով հուշահամալիրի, ապա՝ ծաղիկներ խոնարհելով ամենար կրակի մոտ, հարգեց 20-րդ դարասկզբի մեծագույն ոճրի՝ Հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակը:

ԱՏՈՐԱԳՐՎԵՑ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ՏԵՂԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՊՈՒՅՑՈՒՄ ԲԱՐՏԵԶԸ

Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման և զարգացման նախարարության և Եվրախորհրդի Տեղական և տարածքային իշխանությունների կոնգրեսի միջև ստորագրվեց Հայաստանում տեղական ժողովրդավարության ճանապարհային քարտեզը:

Խանութայինների կոնգրեսի նախագահ Ժան-Կլոդ Ֆրեկոնը: Գանապարհային քարտեզի ստորագրմամբ, կողմերը ստանձնում են Տեղական ինքնակառավարման մասին Եվրոպական խարտիայի իրականացման մոնիթորինգի շրջանակներում փոխգործակցությունն ու քաղաքական երկխոսությունը շարունակելու հանձնարարությունը: Կողմերը պարտավորվում են նաև համատեղ աշխատանքով կյանքի կոչել ճանապարհային քարտեզը:

Փաստաթղթի ստորագրման արարողության շրջանակներում ԵՄ տեղական և տարածքային իշխանությունների կոնգրեսի նախագահ Ժան-Կլոդ Ֆրեկոնը ՀՀ տարածքային կառավարման և զարգացման նախարար Դավիթ Լուքսյանին հանձնել է Եվրախորհրդի տեղական և տարածքային իշխանությունների կոնգրեսի միջև ստորագրված համաձայնագրի կոնգրեսի ու Հայաստանի իշխանությունների միջև սերտ և արդյունավետ համագործակցության համար մեղավ:

ՄՈՒՏՔԻ ԱՐՏՈՆԱԳՐԱՅԻՆ ՌԵԺԻՄԻ ԱԶԱՏԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՀՈՒՇԱԳԻՐ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՎ ԻՐԱՆԻ ՄԻՋԵՎ

Յուլիի 5-ին պաշտոնական այցով Թեհրանում գտնվող Հայաստանի արտգործնախարար Էվլադ Նալբանդյանը հանդիպեց Իրանի ԱԳ նախարար Մոհամադ Ջավադ Ջարիֆին:

Հանդիպմանը Հայաստանի և Իրանի արտաքին քաղաքական գերատեսչությունների ղեկավարներն անդրադարձան երկկողմ օրակարգի հարցերի լայն շրջանակի, հանգամանակի քննարկեցին առևտրատնտեսական, էներգետիկայի, տրանսպորտի, գյուղատնտեսության, կրթության, առողջապահության, մշակույթի, բնապահպանության և տուրիզմի ոլորտներում համագործակցության զարգացման, գործարար շրջանակների միջև կապերի խթանման, երկու երկրներում միջազգային տնտեսական ցուցահանդեսներին փոխադարձ մասնակցության հարցեր: Նախարարները կարևորեցին երկու երկրների միջև ձեռք բերված պայմանավորվածությունը մուտքի արտոնագրային ռեժիմի ազատականացման վերաբերյալ:

Էվլադ Նալբանդյանը և Մոհամադ Ջավադ Ջարիֆն անդրադարձան տարածաշրջանային ու միջազգային հրատապ խնդիրների: Քննարկվեց իրավիճակը Սերժավոր Արևելքում, ահաբեկչության դեմ միջազգային հանրության պայքարը:

Իրանի նախագահի նստավայրում Էվլադ Նալբանդյանը և Մոհամադ Ջավադ Ջարիֆը ստորագրեցին Հայաստանի և Իրանի միջև մուտքի արտոնագրային ռեժիմի ազատականացման մասին հուշագիրը:

ՆԳՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ ԵՎ ՄՊԱՐՏԱԿԻԱԴԱ ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ

Երևանում անցկացվեց ԱՊՀ ՆԳ նախարարությունների և ոստիկանության բուհերի ասոցիացիայի սպարտակիադան և գիտագործնական համաժողովը:

Համաժողովին մասնակցության համար Հայաստանում էին գտնվում Ռուսաստանի և Իրանի ոստիկանության կրթահամալիրում: Համաժողովի ավարտին

ՆԳ կառավարման ակադեմիայի, Բելառուսի, Տաջիկստանի և Վրաստանի ոստիկանական ակադեմիաների ներկայացուցիչները: Համաժողովն անցկացվեց Հայաստանի ոստիկանության կրթահամալիրում: Համաժողովի ավարտին

Առաջնության արդյունքներով, սեղանի թեմիսի և ծանրամարտի մարզաձեւեր Վրաստանի թիմը զբաղեցրեց երրորդ տեղը: Ընդհանուր թիմային հաշվարկներով առաջին մրցանակային տեղը զբաղեցրեց Բելառուսի ՆԳՆ ակադեմիայի թիմը:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ «ԱՐՄՖՈՆԸ» ԴՈՒՐՍ Է ԳԱԼԻՍ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՇՈՒԿԱ

Հայկական արտադրության «Արմֆոն» հեռախոսներն արդեն հասանելի են հայաստանցի գնորդին: Հայկական արտադրության առաջին սմարթֆոնները որակյալ են և ոչնչով չեն զիջում շուկայում առկա բրենդներին:

Հայկական բջջայինները մոտ ապագայում կհայտնվեն Ռուսաստանի, Ղազախստանի, Ղրղզստանի, Բելառուսի, այլ կերպ ասած՝ Եվրասիական տնտեսական միության շուկայում՝ հասանելիություն ունենալով ավելի քան 160 միլիոնանոց շուկային: Հեռախոսները 5 տարբեր մոդելի են

ու, ըստ իրենց տեխնիկական բնութագրիչների, մրցունակ, դրանք ցածր գին ունեն համեմատած շուկայում առկա հանրահայտ բրենդների, բարձր են չինական չճանաչված ապրանքանիշներից: «Արմֆոն»-ը տատանվում է 50-151 հազար դրամի սահմաններում: Հեռախոսներում ռինգթոնների տեսքով ներկայացված են Կոմիտասի, Սայաթ-Նովայի, Նիկոլայոս Տիգրանյանի, Ստեփան Էլմասի մի շարք ստեղծագործություններ:

10,5 ՀԱԶԱՐ ԱՆՉ ԳԱՐՁԵԼ Է ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԶԱՎԱԶՆՈՒՄ

2015 թվականին Հայաստանի քաղաքացիություն է ստացել 10 հազար 468 անձ, որից 3 հազար 156-ը սիրիահայեր են: Այս մասին Հայաստանի Ազգային ժողովի պետական-իրավական հարցերի, ֆինանսավարկային և բյուջեդային հարցերի մշակման հանձնաժողովների նիստում «ՀՀ 2015թ. պետական բյուջեի կատարման մասին» տեղեկագրեց Հայաստանի նախագահի աշխատակազմի ղեկավար Վիգեն Սարգսյանը: Քաղաքացիությունից դուրս է եկել 2 հազար 476 անձ, հատուկ կայության կարգավիճակ է շնորհվել 576 անձի: 2015-ին Հայաստանի նախագահի կողմից ՀՀ շքանշաններով ու մեդալներով պարգևատրվել և պատվավոր կոչումներ է ստացել 659 անձ, Հայաստանի նախագահի մրցանակներ են շնորհվել 46 անձի, նախագահի շնորհակալագրերով պարգևատրվել է 103 անձ:

3,57 ՄԻԼԻՈՆ ԵՎՐՈ՝ ԿՐԹԱԿԱՆ ՈՒՈՐՔԻ ԲԱՐԵՓՈՒՆՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Եվրամիությունը 2016 թվականի ապրիլին փոխանցեց Հայաստանի Մասնագիտական կրթության և ուսուցման (ՄԿՈՒ) ոլորտի կարողությունների զարգացմանն ուղղված ֆինանսական օժանդակության 3.75 մլն եվրո եզրափակիչ հատկացումը: Վճարումը բխում է 2012 թվականի Արևելյան գործընկերության ինտեգրման և համագործակցության ծրագրով հատկացված 6 մլն եվրո 5 մլն եվրո բյուջեդային աջակցության ֆինանսավորում և 1 մլն եվրո տեխնիկական աջակցության միջոցներ: Ծրագիրը միտված է երիտասարդների համար նոր հորիզոնների բացմանն ու նոր աշխատատեղերի ստեղծմանը, որի միջոցով հնարավոր կլինի նպաստել երիտասարդ սերնդի առավել մասնակցությանն ու ներգրավմանը տեղական զարգացման գործընթացներում զսպելով աշխատանքային միջավայրի ղեկի քաղաքային կեդրոններ և նպաստել աղքատության հաղթահարմանը մարզերում ու երկրի ողջ տարածքում:

ԼՐԱՅՈՒԹՅՈՒՆ 534 ՀԱԶԱՐ ԵՎՐՈ՝ ԱՆՅԱԿԵՏԵՐԻ ԱՐԳԻՎԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Հայաստանի կառավարությունը հավանություն տվեց ապրիլի 15-ին ստորագրված Հայաստանի և Եվրոպական ներդրումային բանկի (ԵՆԲ) միջև «Սահմանային անցակետեր և ենթակառուցվածք (Հայաստանի Բագրատաշենի, Բավրայի և Գոգավանի սահմանային անցակետերի արդիականացում)» ֆինանսական պայմանագրի փոփոխությանը: Փոփոխության համաձայն, ԵՆԲ-ը ծրագրի ֆինանսավորման նպատակով կորամադրի լրացուցիչ 534 հազար եվրոյի վարկային միջոցներ: Նոր անցակետերում տեղադրված կլինեն ժամանակակից գննող-հսկող սարքավորումներ: Մարդկային միջավայրում կլինի նվազագույն, և քաղաքացիներն ու տնտեսավարող սուբյեկտները կկարողանան նվազագույն ժամանակահատվածում հասնել անցակետը, սահմանափակումներ իրականացնել առավել սահուն և արագ:

60 ՄԼՆ ՅՈՒՍԵԻ ԱՆՀԱՏՈՒՅՑ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ ԳԻՆԱՍՏԱՆԻՑ

Հայաստանի կառավարությունը համաձայնություն տվեց «Հայաստանի և Չինաստանի կառավարությունների միջև տեխնիկական օգնության համագործակցության մասին» համաձայնագրի կնքման առաջարկությանը: Համաձայնագրով ՁՃՀ կառավարությունը ՀՀ կառավարությանը կորամադրի 60 մլն ՁՃՀ յուանի անհատույց տեխնիկական օգնություն: Այն կուղղվի Հայաստանի Հանրային հեռուստաընկերության համար հեռուստատեսային տարածարի ծրագրի և Հայաստանի այլ ծրագրերի իրականացմանը:

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ

11.06.2016. Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի նշխարների գյուղը

ՀՈՒՆԻՍ

16.06.2016. Տոն Սուրբ Թարգմանիչներ Իսահակի եւ Մեսրոպի

13.06.2016. Սուրբ վկաներ Անտոնի-Մոսի, Թեոփիլոսի, Անիբոսի եւ Փոտի-Մոսի հիշատակության օր

19.06.2016. Տոն Սուրբ Աստվածածնի տուփի գյուղի

14.06.2016. Դանիել մարգարեի եւ Սեդրակ, Միսաք, Աբեթնագով երեք մանուկների հիշատակության օր

20.06.2016. Սուրբ Կալիստրատոսի եւ 49 վկաների եւ Դունկիանոս քահանայի հիշատակության օր

ՅԻՇԱՏԱԿԻ ԽՈՍՔ

«ՁԵՌՍ ԳՆԱ, ԴԱՌՆԱ Ի ԶՈՂ, ԳԻՐՍ ՄՆԱ ԶԻՇԱՏԱԿՈՂ»

1966 թվական, հուլիս, Երեւան... Պետական համալսարանի պատմության ֆակուլտետի դիմորդներս ընդունելության քննություն ենք հանձնում:

Իմ ուշադրությունը գրավեց հարեւան սեղանի մոտ քննություն հանձնող միջահասակից բարձր մի երիտասարդ, որը սկզբում շատ էր անաչուն, երեւում էր, որ գյուղից է եկել:

Զիշուն եմ Զայաստանի հեռուստատեսությանը Եւրոպայի շրջանի կարգադրության ղեկավարը եմ: Երբ հարցազրույցը քեզ հետ. այդքան կարեկցանք, այդքան հոգատարություն, այդքան մարդկային վերաբերմունք տուժածների նկատմամբ: Երբ հաջորդ անգամ հանդիպեցի, շրջանային վարչությունն էր գլխավորում, ոչինչ չէր փոխվել, նույն համեստ ու ազնիվ մարդը...

Բոլոր հարցերին փայլուն պատասխանելուց հետո, հանձնաժողովի նախագահը հիացած ասաց.

- Ապրես, տղաս, եթե մյուս երեք քննություններդ էլ այսպես հանձնես, ուրեմն մեր ուսանողը կդառնաս:

Երիտասարդը ցածրաձայն ասաց.

- Ես մեղավակիր եմ:

- Դե', ուրեմն շնորհավորում եմ,- ասաց հանձնաժողովի նախագահը:

Ուսանողության հենց առաջին օրվանից մենք մտերմացանք, ես՝ Ամասիայից, նա՝ Վրաստանի Բոգդանովկայի շրջանի (այժմ՝ Նինոծմինդա) Զեշտիա գյուղից:

Երբ խոսում էի հայրենի երկրամասից, մեկից պայծառանում էի, ամեն մի լեռան, գյուղի, Զեշտիայի մասին էի պատմում:

Գերազանցությամբ ավարտեցի համալսարանը, հայրենի գյուղում մանկավարժների շարքն անցար, ապա՝ կոմերիտական ու կուսակցական աշխատանք, եւ նորից ուսում՝ այս անգամ արդեն կուսակցական բարձրագույն դպրոց, դարձյալ գերազանց, ապա՝ շրջգործկոմի նախագահի տեղակալ: 1988-ի դեկտեմբեր, երկրաշարժ... Տեղի շտաբի ղեկավարներից մեկն էի:

Երբ պաշտպանում էի գիտական թեզը, դառնալով ծափահարեց քո այս խոսքերին. «Յուրաքանչյուրս կյանքում մի ակոս ենք բացում. մեկինը՝ խորը, մյուսինը՝ ծանծաղ, կարելորդ՝ այն մնացած լինի եւ դիմանա ժամանակի քննությանը»:

Իսկ երբ լույս տեսավ քո «Բեկորներ Մշո Ձոք քարի»-ն, դա քո որդիական պարտքն էր քեզ ծնող ու սնող ժողովրդին, այն մեծարժեք ստեղծագործություն է, որից շատ փաստեր օգտագործվում են հայոց պատմության մեջ:

Մարդն անցողիկ է, իսկ գործը՝ անմահ: Սիրում էի մեջքերել մեր պատմիչների խոսքերը՝ «Ձեռս գնա, դառնա ի հող, Գիրս մնա հիշատակող»:

Ուր էլ որ աշխատեցի, թողեցի բարի անուն ու համբավ:

ԼԵՎՈՆ ԳՈՎԳՆՆԻՍՅԱՆ

թ. Գյումրի

ՖՈՒՏԲՈՒԼ

ԻՍՊԱՆԻԱ-ՎՐԱՍՏԱՆ՝ Օ:1. ՆԱԾԵԼԻ ԱՆԱԿՆԿԱԼ ՄԱՐՉԱՄԵՐՆԵՐԻՆ

Ֆրանսիայում անցկացվելիք Եվրոպայի ֆուտբոլի առաջնության նախապատրաստության շրջանակներում, մայրցամաքի գործող չեմպիոն Իսպանիայի հավաքականը անցկացրեց հերթական ընկերական հանդիպումը: Այս անգամ Վիսենտե Դել Բոսկեի սաների մրցակիցը Վրաստանի ազգային հավաքականն էր:

Վրաց ֆուտբոլիստները կարողացան հաճելի անակնկալ մատուցել իրենց երկրպագուներին, նվազագույնը՝ 1:0 հաշվով, առավելության հասնելով ուժեղ մրցակցի նկատմամբ: Խեղափոխված կայացած հանդիպման առաջին խաղակեսի 40-րդ րոպեին Վրաստանի ընտրանու կազմում գոլի հեղինակ դարձավ Թոնիկե Օքրաշվիլին:

ՈՒՐԱԽԵՆԱՅԻ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՏԵՐԻՈՂՈՒԻ ԱՉԳԱՅԻՆ - ՊԵՏԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ԿՐԹԱ-ԳԻՏԱԿԱՆ ԻՆՏԻՏՈՒՏԵ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ Է

2016/2017 ուսումնական տարվա ընդունելությունը հետեւյալ մասնագիտությունների եւ մասնագիտացումների գծով ամէկ եւ հեռակա կրթածներով:

Կրտսեր մասնագետի որակավորմամբ՝ «Հաշվապահական հաշվառում» «Ֆինանսներ եւ վարկ»

Ուսման տեւողությունը՝ 3 տարի (առկա կրթածներով)

«Համակարգչային համակարգերի եւ ցանցերի սպասարկում»

Ուսման տեւողությունը՝ 4 տարի Բակալավրի որակավորմամբ՝ «Ֆինանսներ եւ վարկ» (բանկային գործ)

«Ֆինանսներ եւ վարկ» (մաքսային գործ)

«Հաշվառում եւ աուդիտ»

«Համակարգչային համակարգեր եւ ցանցեր»

Ուսման տեւողությունը՝ 4 տարի (առկա եւ հեռակա կրթածներով):

Մագիստրոսի որակավորմամբ՝ «Հաշվառում եւ աուդիտ»

Ուսման տեւողությունը՝ 1 տարի 6 ամիս (առկա եւ հեռակա կրթածներով):

Ուկրաինայի Տերնոպոլի ազգային տնտեսական համալսարանի (բակալավրի կամ մագիստրոսի) դիպլոմ ստացած Վրաստանի քաղաքացիները, ովքեր ունեն 4-րդ աստիճանի հավաստագրեր, կարող են իրենց կրթական-որակավորման մակարդակը շարունակել Վրաստանի պետական

ցանկացած բուհում, առանց միասնական ազգային քննությունների հանձնման (հանձնվում է միայն ներբուհական քննությունը):

Ինստիտուտի շրջանավարտներն ստանում են Ուկրաինայի Տերնոպոլի ազգային տնտեսագիտական համալսարանի պետական դիպլոմ, որը ճանաչվում է աշխարհի 82 երկրներում:

Մանրամասն տեղեկությունների համար դիմել՝ Հայաստանի Հանրապետություն, ք.Երեւան, Ավան, Աճառյան 31 Դեռ.՝ (+374 10) 61-22-02, (+374 10) 61-30-10, (+374 10) 62-29-69

e-mail: erfiltanx@yahoo.com

Կայք-էջ: www.eftneu.am, www.tneu.edu.ua

Վրաստանում Երեւանյան կրթա-գիտական ինստիտուտի ներկայացուցիչ՝ (+995) 593 58-24-00

Նկարում.- ՏՍՏԳ-ին Երեւանի կրթա-գիտական ինստիտուտի տնօրեն Սահակ Դուրդառյանն ընդունում է Ուկրաինայի կրթության նախարար Ս.Վիվկոնին

4x10 grid with numbers 1-56 in various cells, likely a crossword puzzle or similar game.

Խ Ա Չ Բ Ա Ռ

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ. 1.Վրաստանում ծնված հայ գուսան: 6.Իվան ...: 9.«Ես իմ ... սարն եմ սիրում» (Ե.Չարենց): 11.Իր, նյութեղեն: 13.Յուրաքանչյուր Հայաստանում: 15.Արտաշեսյուն ենք այդ գազը: 17.Հայաստանում դրանք տասն են: 18.Քաղաք Եստոնիայում: 21.Թագավորանիստ քաղաք: 23.Գերոս «Քարտ Բլանշ» ֆիլմում ... Առնաուտյան: 24.Հայրենի վերջածանց: 26.Պետություն Հարավային Ամերիկայում: 29.«... ու ցերեկ քուն, քուն, դադար չունեն» (ժող. երգ): 30.Հնագույն զենքի տեսակ: 33.Ալյուրի մեջ կորած: 35.Վեդիկ «պոչը»: 36.Վեց տասնյակ: 37.Պայտ, ձիու «կոշիկը» (ժողովրդ.): 39.«Խաղաղ ...» (Մ.Շոլոխով): 41.Ծածկագիր: 42.Չորրորդ նոտան: 43.Վրաց գրող ... Եվիլաձե: 46.Հայաստանի մայրաքաղաքներից: 47.Մարմնի մաս: 50.Համադասական շաղկապ: 51.Մոտիկ գտնվող: 54.Ամենայն հայոց բանաստեղծուհու անունը: 56.Ձկան տեսակ: 57.Վրաց երգչուհի Գուրգուկան:

5.Կրթված, ուսյալ: 7.Հայտնի քաղաք Նիդերլանդներում: 8.Թանկարժեք քարերի կշռաչափ: 10.Հայաստանի մայր գետը: 12.Մարգ, հողամասի փոքրիկ, ցանված մաս: 14.Գլենդելում ապրող ամերիկահայ ազատ ոճի նկարիչ Եմիլ ...: 16...., գտար, գտավ: 19.Գետ Հայաստանում: 20.Լիճ Պատմական Հայաստանում: 21.Հայկական ֆիլմ «... ցլիկ»: 22.Ոչ թե ..., այլ վերցնել: 24.Կայենի գողը: 25.Հայ մեծ կոմպոզիտոր ... Մանսուրյան: 27.«... ախպեր, սարեն կուգաս, սարի մարալ կիմարես» (Ավ.Իսահակյան): 28.Մտքերի ծովն ընկած: 31.Վրաց Շինարար թագավոր: 32.Ծովափնյա քաղաք Աջարիայում: 34.Քաղաք Ռուսաստանում: 35.Աստ՝ այստեղ, ... այնտեղ: 38.Սեւ մայրցամաքը: 40.Առարկայի հատկանիշ: 44.Անկախ Վրաստանի առաջին նախագահ ... Գամսախուրդիա: 45.«Ես ... ծառ եմ ծիրանի» (ժող. երգ): 47.Սպորտածե: 48.Գիքորի քույրը: 49.«Արծիվ եւ սուր» գրքի հեղինակ ... Բակչի: 52.Մոմի հումքը: 53. ... Աստված: 55.Անձնական դերանուն:

ՈՒՐԱՄԱՅՆՈՒԹՅԱՆ. 2.Եվ Շերենցը, եւ Գասպարյանը: 3.Կա, գոյություն ունի: 4.Անձնական դերանուն: 5.Կրթված, ուսյալ: 7.Հայտնի քաղաք Նիդերլանդներում: 8.Թանկարժեք քարերի կշռաչափ: 10.Հայաստանի մայր գետը: 12.Մարգ, հողամասի փոքրիկ, ցանված մաս: 14.Գլենդելում ապրող ամերիկահայ ազատ ոճի նկարիչ Եմիլ ...: 16...., գտար, գտավ: 19.Գետ Հայաստանում: 20.Լիճ Պատմական Հայաստանում: 21.Հայկական ֆիլմ «... ցլիկ»: 22.Ոչ թե ..., այլ վերցնել: 24.Կայենի գողը: 25.Հայ մեծ կոմպոզիտոր ... Մանսուրյան: 27.«... ախպեր, սարեն կուգաս, սարի մարալ կիմարես» (Ավ.Իսահակյան): 28.Մտքերի ծովն ընկած: 31.Վրաց Շինարար թագավոր: 32.Ծովափնյա քաղաք Աջարիայում: 34.Քաղաք Ռուսաստանում: 35.Աստ՝ այստեղ, ... այնտեղ: 38.Սեւ մայրցամաքը: 40.Առարկայի հատկանիշ: 44.Անկախ Վրաստանի առաջին նախագահ ... Գամսախուրդիա: 45.«Ես ... ծառ եմ ծիրանի» (ժող. երգ): 47.Սպորտածե: 48.Գիքորի քույրը: 49.«Արծիվ եւ սուր» գրքի հեղինակ ... Բակչի: 52.Մոմի հումքը: 53. ... Աստված: 55.Անձնական դերանուն:

Խմբագիր՝ ՎԱՆ ԲԱՅԲՈՒՐԹՅԱՆ

Մեր հասցեն՝ Թբիլիսի 0105 Գ.Աթոնելի փ. 5 Դեռ. 2990-739, 2990-774 www.vrastan.ge E-mail: vrastan@caucasus.net

Գրանցման վկայական № 4 4 - 1439 «ԿՈԼՈՐ» հրատարակչություն

«ՎՐԱՏԱՆ» Тбилиси, Грузия <VRASTAN> Georgia, Tbilisi Индекс 66445